

## הלכות אסורי מזבח פרק ד

א. אחד הבהמה ואחד העוף שנרבע, או שהמית את האדם, או הקצה, או נעבד הכל פסול לגבי המזבח. הרובע והנרבע ושהמית את האדם אם היו שם שני עדים הרי הבהמה או העוף נסקלין, ובשרן אסור בהניה; ואין צריך לומר באלו, שהן אסורין לגבוה.

ב. ובמה אמרו שהן אסורין למזבח: בשהיו מתרין להדיוט כגון שהיה שם עד אחד בלבד, והבעלים שותקין, או על פי הבעלים, אף על פי שאין שם עד כלל; הריה שם עד אחד, והבעלים מכחישים אותו הרי אלו מתרין, אף למזבח. בהמה ששחקו בה והגיתחה, עד שהמיתה את האדם הרי זו כשרה למזבח, מפני שהיא פאנוסה.

ג. אין הבהמה נפסלת משום רובע או נרבע, עד שיהיה האדם שרבעה בן תשע שנים ויום אחד, בין ישראלים בין גוי או עבד הואיל ורבעה אדם, נפסלה. ואם האדם הוא שנרבע מן הבהמה אינה נפסלת עד שתהיה האשה הנרבעת בת שלוש שנים ויום אחד, או יהיה האיש הנרבע בן תשע שנים ויום אחד.

ד. מאימתי תפסל הבהמה או העוף משום מקצה: משיעשו בהן הכומרין מעשה כגון שיגזזו אותו, או יעבדו בו לשם עבודה זרה; אבל בדברים אינו נעשה מקצה, שאין הקדש לעבודה זרה.

ה. הרובע והנרבע בין שהיתה הבהמה שלו בין שהיתה שלחברו, בין באנס בין ברצון, בין בזדון בין בשגגה, בין לפני הקדשה בין לאחר הקדשה הרי זו אסורה למזבח. אבל המקצה אם היה שלו והקצה קדם שיקדיש, נפסל. הקצה שלחברו, או שהקצה שלו אחר שהקדישו הרי זה מתר, שאין אדם מקצה דבר שאינו שלו.

ו. הנעבד בין שעבד שלו בין שלחברו, בין באנס בין ברצון, בין בזדון בין בשגגה, בין לפני הקדש בין לאחר הקדש הרי זה אסור; וירעה עד שיפול בו מום קבוע, ויפדה כמו שבארנו. והנעבד הוא וכל מה שעליו, אסורין למזבח, שכל צפויי נעבד, אסורין בהניה; אבל המקצה הוא אסור, ומה שעליו מתר למזבח.

ז. המשתחוה להר אף על פי שהוא מתר בהניה, הרי אבניו אסורין למזבח; וכן המשתחוה למעין הנובע בארצו, הרי מימיו פסולין לנסך. אשרה שבטלה, אין מביאין ממנה גזרין למערכה. וכן המשתחוה לבהמה כשם שנפסלה למזבח, כף צמר שלה פסול לבגדי כהנה, וקרניה פסולין לחצוצרות, ושוקיה לחלילין, ובני מעיה לגימין: הכל פסול. כל שיש בו שם עבודה זרה לא יעשה למלאכת הקדש, אף על פי שהוא מתר בהניה.

ח. איזה הוא אתנן: האומר לזונה הא לך דבר זה בשכריך אחד זונה גויה, או שפחה, או ישראלית שהיא ערוה עליו, או מחיבי לאוין. אבל הפנויה אפלו היה כוהן, אתננה מתר; וכן אשתו נדה אתננה מתר, אף על פי שהיא ערוה. נשא אחת מחיבי לאוין כל שיתן לה מחמת בעילה, הרי זה אתנן ואסור. והזכור,

אֶתְנֵנוּ אֲסוּר; נִתְּנָה הָאִשָּׁה אֶתְנָן לְבוֹעֵל, הֲרִי זֶה מִתֵּר מִשּׁוּם אֶתְנָן.

מ. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ הָאֶל דָּבָר זֶה, וְתִלִּין שִׁפְחָתָךְ אֶצֶל עַבְדִּי הָעֶבְרִי הֲרִי זֶה אֶתְנָן: וְהוּא, שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים; אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים הֲרִי זֶה מִתֵּר בְּשִׁפְחָה כְּנַעֲנִית, כְּמוֹ שִׁיתְבָּאָר. וְהוּא הִדִּין בָּאוֹמֵר לְזוֹנָה הָאֶל דָּבָר זֶה, וְהַבְעֵלִי לְפִלוֹנִי הַיִּשְׂרָאֵלִי הֲרִי זֶה אֶתְנָן.

י. פֶּסֶק עִם הַזֹּוֹנָה שִׁיתָן לָהּ טָלָה אֶחָד, וְנָתַן לָהּ הֶרְבֵּה, אִפְלוּ נָתַן לָהּ אֶלֶף כֶּלֶן אֶתְנָן, וְאֲסוּרִין לְמִזְבֵּחַ; נָתַן לָהּ אֶתְנָנָהּ, וְלֹא בָא עָלֶיהָ, אֲלֹא אָמַר לָהּ יְהִי אֶצְלִיךְ, עַד שֶׁאֲבוּא עָלֶיךָ כְּשִׁיבוּא עָלֶיהָ, יֹאסֵר.

יא. קִדְמָה, וְהִקְרִיבְתוּ קִדָּם שִׁיבוּא עָלֶיהָ כָּשֵׁר: וְהוּא שִׁיאֲמַר לָהּ בְּשַׁעָה שְׁנָתָן, אִימָתִי שֶׁתִּרְצִי לִי קָנִי אוֹתוֹ מֵעַכְשָׁו; אֲבָל אִם לֹא אָמַר לָהּ כֵּן, אֵינָהּ יְכוּלָה לְהִקְרִיב דָּבָר שֶׁאִינוּ שְׁלָהּ. קִדְמָה, וְהִקְדִּישְׁתוּ קִדָּם שִׁיבוּא עָלֶיהָ, וְאַחֵר כֵּךְ בָּא עָלֶיהָ הֲרִי זֶה סִפֵּק אִם הוּא אֶתְנָן, הוּאִיל וּבָא עָלֶיהָ קִדָּם שֶׁתִּקְרִיבְנוּ, אוֹ אֵינוּ אֶתְנָן, שֶׁהֲרִי הִקְדִּישְׁתוּ קִדָּם בִּיאָה: לְפִיכָךְ לֹא יִקְרַב; וְאִם קָרַב, נִרְצָה.

יב. בָּא עָלֶיהָ, וְלֹא נָתַן לָהּ, וְלֹאֲחֵר זְמַן נָתַן לָהּ, אִפְלוּ אַחֵר כְּמָה שְׁנִים הֲרִי זֶה אֶתְנָן. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּגוֹיָה שֶׁאֲמַר לָהּ בְּטָלָה זֶה, שֶׁאֵינָה צְרִיכָה מְשִׁיכָה, אוֹ בִישְׂרָאֵלִית שֶׁהִיא הִטְלָה בַּחֲצָרָה וְאָמַר לָהּ אִם לֹא אֶתָּן לָךְ מַעוֹת בְּיוֹם פְּלוֹנִי, הֲרִי הוּא שְׁלָךְ; אֲבָל אִם אָמַר לָהּ הַבְעֵלִי לִי בְטָלָה סֵתָם, וּבָא עָלֶיהָ, וְלֹאֲחֵר זְמַן שָׁלַח לָהּ טָלָה הֲרִי זֶה מִתֵּר מִשּׁוּם אֶתְנָן.

יג. אֵין אֲסוּר מִשּׁוּם אֶתְנָן וּמַחִיר, אֲלֹא גוֹפֵן; לְפִיכָךְ אֵינוּ חָל אֲלֹא עַל דָּבָר הָרְאוּי לְקָרַב לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, כְּגוֹן בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְתוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה וַיִּין וְשִׁמֹן וְסִלְתָּ. נָתַן לָהּ מַעוֹת, וְלִקְחָהּ בָּהֶן קָרַבָּן הֲרִי זֶה כָּשֵׁר. נָתַן לָהּ חֲטִיִּם, וַעֲשֵׂת אוֹתָם סִלְתָּ, זִיתִּים, וַעֲשֵׂת אוֹתָם שִׁמֹן, עֲנָבִים, וַעֲשֵׂת אוֹתָם יִין הֲרִי אֵלוּ כְּשָׁרִים, שֶׁכֹּכֵר נִשְׁתַּנּוּ.

יד. נָתַן לָהּ בְּהֵמָת קִדְשִׁים בְּאֶתְנָנָהּ, לֹא נֹאסְרָה לְמִזְבֵּחַ, וְאִפְלוּ מָנָה אוֹתָהּ עַל פֶּסַחֹ וְעַל חֲגִיגָתוֹ בְּאֶתְנָנָהּ, לֹא נִפְסְלוּ הַמִּקְדָּשִׁין שֶׁכֹּכֵר זָכָה בָּהֶן גְּבוּהָ, מִשְׁעָה שֶׁהִקְדָּשׁוּ. וְכֵן אִם נָתַן לָהּ דָּבָר שֶׁאֵינוּ שְׁלוֹ, אֲלֹא אִם כֵּן נִתְיָאֲשׁוּ הַבְעֵלִים. אֲבָל אִם נָתַן לָהּ עוֹפוֹת אֶף עַל פִּי שֶׁהֵן מִקְדָּשִׁין, אֶתְנָן חָל עָלֶיהֶם וְאֲסוּרִים; וּבִדְבָרֵי קִבְלָהּ הוּא, דָּבָר זֶה.

טו. אֵיזָה הוּא "מַחִיר כָּלֵב" (דְּבָרִים כג, יט): זֶה הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ הָאֶל לָךְ טָלָה זֶה, תַּחַת כָּלֵב זֶה; וְכֵן אִם הִחְלִיף כָּלֵב בְּכֵמָה בְּהֵמוֹת, אוֹ עוֹפוֹת, וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן כֶּלֶן אֲסוּרוֹת לְמִזְבֵּחַ.

טז. שְׁנֵי שֶׁתִּפִּין שֶׁחֲלָקוּ, זֶה לָקַח עֲשָׂרָה טָלָאִים, וְזֶה לָקַח תְּשַׁעָה וְכָלֵב שְׁעֵם הַכָּלֵב, מִתְרִין. אֲבָל הָעֲשָׂרָה שֶׁכִּנְגְדוּ אִם יֵשׁ אֶחָד מֵהֶם דָּמוֹ כְּדָמֵי הַכָּלֵב, אוֹ יֵתֵר עַל דָּמֵי הַכָּלֵב מוֹצִיאֻ מִן הָעֲשָׂרָה כְּנִגְדַּת הַכָּלֵב וַיִּהְיֶה מַחִירוֹ, וְשֶׁאֲרָן מִתֵּר; וְאִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן דָּמִיו פָּחוּתִין מִדָּמֵי הַכָּלֵב, הֲרִי הָעֲשָׂרָה כֶּלֶן אֲסוּרִים.

יז. נִשְׁתַּנָּה הַמַּחִיר, כְּגוֹן שֶׁהִחְלִיף כָּלֵב בַּחֲטִיִּם וַנַּעֲשׂוּ סִלְתָּ הֲרִי זֶה מִתֵּר. אֶתְנָן כָּלֵב וּמַחִיר זֹוֹנָה, מִתְרִין. "אֶתְנָן זֹוֹנָה וּמַחִיר כָּלֵב" (דְּבָרִים כג, יט) מִתְרִין לְבִדָּק הַבֵּית, שֶׁהֲרִי הֵן מִשְׁתַּנִּין; אֲבָל

גופו שלֹא־תֵנֶן, לא יַעֲשֶׂה רְקוּעִים לְבֵית שְׁנֶאֱמַר "לְכָל־נֶדֶר"  
(שם), לְהָבִיא אֶת הָרְקוּעִים.